

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění
Hudební produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PIRÁTSTVÍ V DIGITÁLNÍ HUDBĚ V ČESKÉ
REPUBLICCE**

Magdaléna Ochmanová

Vedoucí práce: PhDr. Ingeborg Radok Žádná

Oponent práce: prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Datum obhajoby: 13. června 2018

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Music Art
Music Management

BACHELOR'S THESIS

DIGITAL MUSIC PIRACY IN THE CZECH REPUBLIC

Magdaléna Ochmanová

Thesis Supervisor: PhDr. Ingeborg Radok Žádná

Thesis Opponent: Prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Date of Thesis Defense: 13th June 2018

Academic title granted: BcA.

Praha, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Pirátství v digitální hudbě v České republice
---

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy autora tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování vedoucí práce PhDr. Ingeborg Radok Žádné za její cenné rady a trpělivost při vedení této práce.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Abstrakt

V této bakalářské práci se zabývám pirátstvím na poli digitální hudby v České republice. V úvodu práce se věnuji vzniku pirátství obecně v uměleckém prostředí, kterému odpovídaly první legislativní kroky ochraňující autorská práva. Konkrétně mapuji vývoj a průběh pirátství v hudební oblasti. Kladu si za cíl objasnit, čeho se český uživatel dopouští, pokud si hudební nahrávku pořídí nelegální cestou, a jaké postihy mu za takové jednání hrozí. Uvádím do kontextu autorská práva a práva s nimi související jak v rámci české legislativy, tak i v rámci evropského práva. V neposlední řadě představuji organizace, které se tématem pirátství zabývají a kladu si otázku, zda jsou protipirátská opatření v českém prostředí dostačující.

Klíčová slova: Hudební pirátství, Digitální hudba, Česká republika, Autorský zákon

Abstract

This bachelor's thesis describes piracy in the context of digital music in the Czech republic. At the beginning I focus on the history of piracy in the field of art and I present the first law copyright system protecting author's rights. Additionally I analyse piracy in the music industry and its process and manners. The aim of this thesis is to clarify use of music protected by copyright. What is the danger of illegally shared and downloaded music in the Czech republic? I explore author's rights in the Czech legislation as well as in the European context. At the end of this thesis I present Czech organizations which were established to protect author's rights and I answer the question whether the protection is sufficient.

Key words: Music piracy, Digital music, Czech republic, Copyright

Obsah

Úvod	7
1 Historie pirátství a počátek duševního vlastnictví	9
1.1 Vývoj pirátství v hudbě	10
1.1.1 Od počátku do 20. století	11
1.1.2 21. století	13
2 Úprava autorského práva v České republice	16
2.1 Autorská práva a práva s nimi související	18
2.1.1 Autor a jeho práva	18
2.1.2 Výkonný umělec a jeho práva	19
2.1.3 Výrobce zvukového záznamu a jeho práva	20
2.2 Užití chráněného obsahu	20
2.3 Kolektivní správce	21
2.4 Výjimky a omezení práva autorského	21
2.5 Poskytovatel internetového připojení a jeho zodpovědnost	25
2.6 Ochrana autorských práv a nároky při porušení	28
2.7 Organizace a útvary chránící autorská práva a práva s nimi související	30
2.7.1 Česká národní skupina mezinárodní federace hudebního průmyslu (ČNS IFPI)	30
2.7.2 Ochranný svaz autorský (OSA)	31
2.7.3 INTERGRAM	31
2.7.4 Business Software Alliance (BSA)	31
2.7.5 Policie České republiky	32
3 Česká republika a nelegální užití hudby	34
3.1 Streaming jako zachránce situace	34
3.2 Kontrola nelegálního obsahu na internetu	35
4 Protipirátské aktivity	37
4.1 Edukativní činnosti	37
4.1.1 Buď toho součástí. Podporuj muziku!	37
4.1.2 Přednášky	38
4.2 Creative Commons	38
4.3 Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)	39
4.4 Návrh Směrnice COM (2016) 593 o autorském právu na jednotném digitálním trhu	40
Závěr	42
Přílohy	44
Seznam použité literatury	45

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá pirátstvím digitální hudby v České republice. Téma jsem si zvolila na základě studijního pobytu ve Velké Británii, kde je nelegální zacházení s hudbou často diskutovaným tématem, jelikož Velká Británie figuruje na sedmé příčce v rámci celosvětové statistiky v užívání pirátských zdrojů v roce 2016.¹ Anglické hudební prostředí mě přimělo zamyslet se nad hudebním průmyslem v České republice. Co pirátství znamená, jak na pojem pirátství nahlíží česká legislativa, jakým způsobem fungují protipirátské snahy a jaké jsou příčiny a následky pirátství v dnešní době. Konec dvacátého století byl svědkem rychlého nástupu digitalizace hudby, který s sebou nese vedle všech pozitiv i svou daň, a tou je pirátství. Zákazník na internetu může bezplatně stáhnout nebo sdílet hudbu a nedochází mu závažnost nelegálního činu. Leckdy ani netuší, že se trestného činu dopouští. Dle anglického průzkumu Poskytovatele internetového připojení (Internet Service Provider, dále ISP) v roce 2015 uvedlo až 21% respondentů, že by činnost ukončili, kdyby věděli, že je nelegální.² Velkému rozvoji nelegálního stahování a šíření hudby nahrává i samotný proces, který je anonymní a povětšinou se odehrává v domácím prostředí, což je v liberálním prostředí těžko kontrolovatelné.³ Neoprávněné užívání hudby je protiprávní čin, který jasně vysvětlují slova odborníka na autorské právo Františka Vyskočila: „Krádež zůstává krádeží, ať už se jedná o rohlík v samoobsluze nebo autorské dílo.“⁴

V první kapitole se práce zabývá historií pirátství. Kdy se objevilo slovo pirát v souvislosti s uměním v takovém významu, jak ho chápeme v dnešní době a zároveň prozkoumává historii pirátství jako fenoménu.

---

¹ Statista.com [online] [cit. 17.2.2018]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/786046/media-piracy-site-visits-by-country/>

² JACKSON, Mark 'Government Claims 7.8 Million UK Internet Users Make Illegal Downloads'. [online] 2015 [cit. 17.2.2018] Dostupné z: <https://www.ispreview.co.uk/index.php/2015/07/government-claims-7-8-million-uk-internet-users-make-illegal-downloads.html>

³ JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9.

⁴ VYSKOČIL, František (2017) Host do domu [online] [cit. 21.1.2018]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/dvojka/jejakaje/_zprava/lid-vs-zdenek-sverak-jeho-dilo-se-casto-zneuziva-ale-dozvidam-se-o-tom-az-kdyz-ho-to-rozzlobi-rika-odbornik-na-autorske-pravo--1770579

Druhá kapitola se zabývá právní úpravou fenoménu pirátství s jeho definicí ve vztahu k autorskému právu jako: „[...] jakékoliv neoprávněné nakládání s autorskými díly a ostatními předměty ochrany podle práv souvisejících s právem autorským bez souhlasu příslušných nositelů práv.“⁵ Práce otevírá otázku, proč je pirátství nelegálním aktem, k jakému porušení práv dochází a jak jsou tyto činy postihovány. Je nutností si uvědomit, že Česká republika podléhá mezinárodnímu právu, které koreluje s vnitrostátní českou legislativou. Do vývoje právní úpravy zasahuje technologický pokrok, na který musí legislativa reagovat. Situaci vystihují slova Karla Knapa (1960): „Potřeba pozitivní právní úpravy práva autorského rostla postupem času tou měrou, jakou civilizace znásobovala možnosti šíření kulturních děl.“⁶

Třetí kapitola se věnuje současnému stavu nelegálních počínů v hudební oblasti v České republice.

Čtvrtá kapitola představuje národní protipirátské snahy. Zmiňuje organizace, které se podílí na boji proti nelegálnímu zacházení s digitálními hudebními obsahy a uvádí nařízení, která reagují na digitální pirátství. Závěr práce nastiňuje možnosti řešení problému v boji proti pirátství a zamýšlí se nad současným stavem pirátství v České republice.

---

⁵ Česká protipirátská unie. *Co je to pirátství* [online] 2018 [cit. 16.2.2018] Dostupné z: <http://www.cpufilm.cz/new/www/cojetopiratstvi.html>

⁶ KNAP, K.: Autorské právo. Praha: Orbis 1960, str. 13

1 Historie pirátství a počátek duševního vlastnictví

Pro pochopení pirátství, jak ho chápeme ve 21. století, je potřeba vysvětlit, co slovo *pirát* znamená a představit krátkou historii tohoto jevu. Slovo *pirát* vysvětluje *Akademický slovník cizích slov* dvojím způsobem. Zaprvé jako *námořní lupič, bezohledný člověk* a zadruhé jako ten, *kdo nelegálně pořizuje, šíří a prodává kopie hudebních nahrávek, videokazet, počítačových programů (softwaru) ap.*⁷ Fenomén pirátství se může jevit jako současný akutní problém naší společnosti, ve skutečnosti však historie tohoto pojmu sahá až do patnáctého století, kdy Johannes Gutenberg vynalezl knihtisk a umožnil vznik kopírování děl.⁸ V roce 1611 nalézáme v anglických knihách první zmínku o *pirátech ducha*.⁹ Vznik pirátství tak, jak ho chápeme dnes, má svoji kolébku v revoluční Anglii díky osvícenským snahám, které souvisely s knižním obchodem a dostupností informací. Z Anglie se dále postupně slovo rozšířilo do francouzských, italských i německých slovníků. Společnost se na přelomu sedmnáctého a osmnáctého století ocitla v rozpacích nad nově vzniklým fenoménem. Knihkupci / nakladatelé / tiskaři drželi monopol díky Licenčnímu zákonu z roku 1662¹⁰ a označovali se za důležité prostředníky, kteří hlídají vztah mezi obchodními zvyklostmi a morálními zásadami. Knihkupci prodávali tisky draze, anebo některé tisky neprodávali vůbec.¹¹ Právě tato skutečnost motivovala vznik a činnost anglických pirátů, kteří dle jejich přesvědčení jednali ve veřejném zájmu, jelikož chtěli poskytovat lidu literární díla za nižší ceny. Postupem času se problém vlastnictví rozšiřoval. Dočasně fungování zaštitoval monopol knihkupců tzv. Papírníků, kteří dostávali privilegium od panovníka. Ti se snažili o udržení svého postavení licenčním systémem (výše zmíněný Licenční

---

⁷*Akademický slovník cizích slov* [online] [cit. 17.2.2018] Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=pirat>

⁸ První deskový tisk byl vynalezen v Číně. Nejstarší dochovaný tisk pochází z osmého nebo devátého století.

KASÍK, Pavel „Knihtisk - začátek informační revoluce“ [online] *technet.idnes.cz* 17.2.2007 [cit. 17.2.2018]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/knihtisk-zacatek-informacni-revoluce-d8e-/tec-technika.aspx?c=A070216_183142_tec-technika_pka

⁹JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenbergu po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9. s.65

¹⁰ MOSER, David J. a Cheryl. SLAY. Music copyright law. Boston, Mass.: Course Technology, Cengage Learning, c2012.

¹¹ JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenbergu po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9. s.62

zákon z roku 1662) fungujícím jako jakýsi rejstřík, kde se zaznamenávaly tituly, které již byly vytisknuty a tím pádem blokovány. Tento systém byl posléze zrušen ve prospěch svobody a antimonopolismu. Možnosti knihtisku s sebou přinesly řadu nových otázek, na které se v letech 1709-1710 definovaly odpovědi v podobě právních předpisů, které byly přijaty roku 1710 a představovaly první zákon o autorských právech pod názvem Statute of Anne.¹² Autor díla / rukopisu / vydání na něj „*má stejné právo jako každý člověk na majetek, jehož naprostou většinu vlastní*“.¹³ Lze se proto domnívat, že díky aktivitě pirátů se vytvořil koncept duševního vlastnictví tak, jak s ním pracuje současné autorské právo.

1.1 Vývoj pirátství v hudbě

Počátky hudebního pirátství kopírují pirátství literární. První pokusy tisku notového materiálu probíhaly v polovině patnáctého století, ovšem notace vždy sloužila pouze jako doplněk textu. Až v Benátkách roku 1501 Ottaviano Petrucci provedl první specializovaný notový tisk a založil svou edici, která produkovala výhradně notový materiál. Petrucciho tisk byl kvalitní, ale proces poměrně zdoluhavý. Francouz Pierre Attaignant v roce 1528 dotáhl potenciál notového tisku k vrcholu tehdejších technologických možností.¹⁴ K rozmachu hudebního pirátství přispěla společenská situace devatenáctého století. Rostly příjmy střední i nižší třídy a hra na klavír začala být stále více populární. S érou *pianomanie* roste poptávka po notovém materiálu a spolu s ní i prostor pro nelegální kopírování, které vyvrcholilo v devadesátých letech devatenáctého století v Anglii. Vydavatelé vytvářeli organizace, které měly za úkol postupovat proti pirátům. Společnými silami hledali piráty a snažili se nahradit vzniklé škody. Na notový materiál se začalo vztahovat autorské právo oproti literárnímu dílu mnohem později. Ve Spojených státech amerických k tomu došlo až v roce 1831 v podobě *The Copyright Act 1831* a v Anglii v roce 1842 pod názvem *The Copyright Act 1842*.¹⁵ V zemích Rakousko-Uherska, kam území současné České republiky patřilo, se poprvé objevil princip ochrany autorského díla až v

---

¹² MOSER, David J. a Cheryl. SLAY. Music copyright law. Boston, Mass.: Course Technology, Cengage Learning, c2012.

¹³JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9. s.55

¹⁴ BERNSTEIN, Jane A. Print culture and music in sixteenth-century Venice. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-514108-3. s.20-21

¹⁵MOSER, David J. a Cheryl. SLAY. Music copyright law. Boston, Mass.: Course Technology, Cengage Learning, c2012. s.16-17

Císařském patentu z roku 1846.¹⁶ Zavedení nových zákonů vzápětí přineslo další problematiku, tentokrát v oblasti porušování autorského práva, které se posuzovalo pouze jako přečin proti veřejnému pořádku, nikoliv jako trestný čin. Navíc ochrana soukromí bránila vyšetřovatelům bližšímu prozkoumání záležitosti. Protipirátské snahy tedy neměly v zákoně oporu, která by umožňovala piráty usvědčit a náležitě potrestat. Ta se podařila prosadit až v pozdějších úpravách zákona, o kterých je pojednáno dále v této práci.

1.1.1 Od počátku do 20. století

Podoba pirátství se odvíjela v návaznosti na technologický vývoj. Počátek dvacátého století nastolil v poslouchání a užívání hudby radikální změnu, kterou odstartovala obliba rádia. Dále se hudba přehrávala na gramofonových deskách, audiokazetách a připravila tak živnou půdu pro nelegální kopírování obsahu. Zprvu se v největší míře nelegálně kopírovaly skladby žánrů opery a jazzu. Piráti, jakožto nadšení posluchači, toužili mít celé sbírky nahrávek a ospravedlňovali se tvrzením, že „vytvářejí veřejný archiv klasických nahrávek.“¹⁷ Tím reagovali na nepružnost velkých společností, které upřednostňovaly tituly s větší výnosností a ty méně výnosné tituly nebyly mnohdy vůbec k dostání. V průběhu let se ovšem kopírování obsahu hudebních nosičů dostalo do všech žánrů hudby. Z pirátství se stal samostatný výdělečný byznys, kterému výrazně napomohlo nové médium, které jako první využívá digitálního záznamu a tím je CD (Compact Disc), posléze i DVD (Digital Video Disc). Celý hudební průmysl se podřídil novému modelu, také výrobci hudebních přehrávačů se přizpůsobili expandujícímu trhu. Výrazně se zvýšil počet výroben produkujících disky všech formátů. V rozmezí let 1995 - 2000 celosvětově vzrostl počet továren až o 340%. Česká republika dle výroční zprávy Mezinárodní federace hudebního průmyslu (IFPI) z roku 2000 figurovala na sedmé příčce v kapacitě nelegální výroby disků všech formátů. Celkem za rok 1999 se odhadovala výrobní kapacita na 90 milionů kusů, oficiálně bylo vyrobeno 25 milionů.¹⁸ Manuální kopírování ovšem neumožňovalo tak rychlý vzestup pirátství, ke kterému došlo na přelomu tisíciletí.

---

¹⁶ Císařský patent ze dne 19.10.1846 č. 992 sb. z. s., k ochraně literárního a uměleckého vlastnictví proti nedovolenému uveřejnění, patisku a padělání

¹⁷JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9. s.513

¹⁸IFPI: Mezinárodní federace hudebního průmyslu. *Piracy Report 2000* [online]. 2000 [cit. 18.2.2018]. Dostupné z: <http://www.ifpi.org/content/library/Piracy2000.pdf>

Éra digitální hudby a internetu poskytuje dokonalejší a jednodušší prostředí nelegálního kopírování a sdílení souborů díky výpočetní technice.¹⁹ Prvním základním stavebním kamenem digitální doby se stal formát mp3 vynalezený v devadesátých letech 20. století týmem vědců z německého Fraunhoferova institutu v čele s Karlheinzem Brandenburgem.²⁰ Tvůrce nového formátu provázely politické tlaky ze stran předních společností jako je například firma Philips, která se bála o svoje postavení na trhu. V roce 1995 na konferenci v Erlangenu byl Brandenburgův mp3 formát zamítnut a porota rozsudek uzavřela slovy, že by mohl destabilizovat systém.²¹ Princip nového formátu spočíval v tzv. ztrátové kompresi, kdy se díky algoritmu zmenšuje objem dat, ovšem kvalita zvuku zůstává stejná. Tato komprese umožňovala rychlé kopírování i sdílení souborů na internetu a zároveň přirozeně sloužila pirátským uživatelům sítě. V roce 1996 došlo k oficiálnímu oznámení prvního pirátského „úlovku“ písně *Until It Sleeps* z alba *Load* hudební skupiny *Metallica*.²² Myslím si, že je potřeba rozlišovat motivaci pirátů, která může být zaprvé motivací výnosu, kdy pirát jedná nelegálně za účelem zisku a zadruhé motivace poznání, kdy pirát objevuje a prozkoumává nové systémy. V roce 1986 sepsal odsouzený hacker Američan Loyd Blankenshi *Hackerův manifest*, kde vysvětluje svoji motivaci: „My objevujeme ... a vy nás nazýváte kriminálníky. My dychtíme po vědomostech ... a vy nás nazýváte kriminálníky.“²³ Po vlně pirátských útoků se vědci snažili vymyslet formát, který by nebylo jednoduché kopírovat a zároveň by si zachoval veškeré parametry mp3. Od roku 2000 se začaly propagovat nové formáty, v současnosti se používají převážně formáty AAC, FLAC a WAV.²⁴

---

¹⁹ KARGER, Tomáš. *Internetové pirátství: struktura pozic v České republice. Mediální studia*. [on-line] 2016 [cit. 18.2.2018]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/46138374-Internetove-piratstvi-struktura-pozic-v-cr-internet-piracy-the-structure-of-positions-in-the-czech-republic.html>

²⁰ PILNÝ, Martin. *Zrození a vzestup formátu MP3*. [on-line] *Technet.idnes.cz* 27.11.2013 [cit. 18.2.2018] Dostupné z: https://technet.idnes.cz/zrozeni-a-vzestup-formatu-mp3-d2w-/software.aspx?c=A031126_5247314_software

²¹ WITT, Stephen. *How music got free: a story of obsession and invention*. New York, New York: Penguin Books, 2016. ISBN 978-0-14-310934-1. s.24

²² WITT, Stephen. *How music got free: a story of obsession and invention*. New York, New York: Penguin Books, 2016. ISBN 978-0-14-310934-1. s.73

²³ MENTOR. *The Conscience of a Hacker*. [online] [phrack.org](http://www.phrack.org). 1986 [cit. 19.2.2018]. Dostupné z: <http://www.phrack.org/archives/issues/7/3.txt>

²⁴ SCHÖN, Otakar. *Tvůrci formátu MP3 se s ním rozloučili po 24 letech. Je sice zastaralý, ale konečně svobodný*. [on-line] *Technet.idnes.cz* 16.5.2017 [cit. 19.2.2018]. Dostupné z: <https://tech.ihned.cz/av-media/c1-65731770-tvurci-formatu-mp3-se-s-nim-rozloucili-po-24-letech-je-sice-zastaraly-ale-konecne-svobodny>

1.1.2 21. století

Na přelomu tisíciletí vstupuje hudební průmysl s novým využitím internetu a tím jsou P2P (peer-to-peer) sítě. Princip je postavený na aktivitě uživatelů, kteří se bez poplatku přihlásí k on-line službě a ta jim dále mezi sebou umožňuje sdílet soubory, které mají uložené na svém zařízení. Výměna souborů probíhá mezi uživateli a P2P síť slouží pouze jako zprostředkovatel. První on-line službu typu P2P síť poskytovala od roku 1999 americká společnost Napster. Obrovskou popularitu této služby dosvědčuje počet uživatelů, který činil 60 milionů měsíčně.²⁵ Každou sekundou se touto službou šířilo až 10 tisíc hudebních souborů, které z většiny nebyly legálně užívány.²⁶ Tato situace způsobila hudebnímu průmyslu obrovskou ekonomickou ztrátu, prodej legálních hudebních nahrávek prudce klesl. Piráti byli schopni ukrást hudební soubor ještě před jeho oficiálním vydáním, čímž způsobili nepříjemnosti nahrávacím společnostem i umělcům. Společnost Napster brzy čelila žalobě od Record Industry Association of America (RIAA) a umělců jako například Metallica, Dr Dre a dalších. V roce 2002 soud prohrála a byla nucena ukončit svou činnost.²⁷ Uživatelé hudby brzy přešli na nový model P2P aplikací a tím se stal například BitTorrent, Kazaa, WinMX a LimeWire.²⁸ Aplikace funguje na principu P2P sítě s rozdílem, že uživatelé sdílejí části souborů mezi sebou a nejsou vázáni pouze na jeden zdroj. Sdílení jednoho souboru se rozdělí do vícero menších souborů od vícero uživatelů najednou a to umožní rychlejší přenos dat. Tento přenos dat navíc není zcela ilegální, jelikož se sdílí pouze části souborů, které jsou samostatně bezvýznamné, a tudíž je takovéto užívání diskutabilní.

Dalším způsobem jak sdílet a stahovat hudbu na internetu jsou datová úložiště. Například Rapidshare a Megaupload, jejichž majitelé museli ukončit

---

²⁵MOLLIN, Richard A. Codes: the guide to secrecy from ancient to modern times. Boca Raton, FL: Chapman & Hall/CRC, c2005. Discrete mathematics and its applications. ISBN 1-58488-470-3. s.414

²⁶MOSER, David J. a Cheryl. SLAY. Music copyright law. Boston, Mass.: Course Technology, Cengage Learning, c2012. s.273

²⁷ Staff and Agency. *Napster loses net music copyright case*. [on-line] theguardian.com. 27.7.200 [cit. 20.2.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/technology/2000/jul/27/copyright.news>

Od té doby byla společnost Napster odkoupena mnohými společnostmi a od roku 2016 se na trhu objevuje znovu pod názvem Napster.

²⁸ LIPSCHUTZ, Robert P. a CLYMAN John. *P2P Programs: Popular and Perilous*. [on-line] pcpitstop.com. [cit. 22.2.2018]. Dostupné z: <http://www.pcpitstop.com/spycheck/p2p.asp>

svou činnost kvůli porušování autorských práv a práv s nimi souvisejících nebo české Ulož.to, které stále funguje. Častým tématem je diskuze, zda-li se nejedná o činnost v rozporu se zákonem. Původní legální cíl nové technologie se brzy rozšířil mezi pirátské okruhy a vznikly warez sítě, které nejvíce používaly protokol BitTorrentu.²⁹ Warez skupiny se skládají z uzavřených okruhů specialistů pirátských profesí, kteří si kladou za cíl „upíratit“ píseň ještě před jejím oficiálním vydáním. Warez skupiny fungují na neziskové bázi. Při prodeji obsahu z warez sítě se stává prodejce viníkem a je samotnými členy vyloučen ze skupiny.³⁰ Členové warez scény netouží po finančním zisku, jejich motivace se různí, avšak lze vyzorovat dva stimuly. První představuje užití ukradeného obsahu bez čekání na oficiální vydání a možnost být jeden mezi prvními, kdo si nahrávku poslechne. Za druhý podnět se považuje dle slov Václava Jirovského „touha po uznání a respektu.“³¹ Ať už je motivace pirátů jakákoliv, jednoznačně lze tuto činnost označit za protiprávní.

Od počátku roku 2008 dominuje hudební scéně fenomén streamingu, od kterého se očekávalo snížení pirátských počínů. Hlavní devízou nově nabízené služby byla legálnost, jednoduchá dostupnost a nízký poplatek. Švédská firma Spotify prezentovala svoje poslání: „Spotify’s mission was simple: Give people access to all the music they want all the time - in a completely legal & accesible way.“³² Streaming funguje na principu, kdy za každé přehrání písně se odvádí určité procento zisku autorům, hudebnímu nakladatelství a službě, která streaming poskytuje. Mezi nejvýraznější streamovací služby patří Spotify, Amazon Music, Apple Music, Deezer, Rhapsody/Napster, Google Play Music.³³ Tyto služby (kromě Amazon Music, Apple Music a Google play) poskytují uživatelům dvě verze přehrávání písní - bezplatnou a placenou. V bezplatné verzi jsou uživatelé omezováni například reklamami nebo nemožností uložit si píseň do offline režimu. V placené verzi poskytuje služba uživateli veškerý komfort nerušený reklamami. Vynalézavost pirátů vyvrála i na tento nový trend, naučili se streamovaný obsah bezplatně stáhnout do svých přístrojů a následně tuto

---

²⁹ JIROVSKÝ, Václav. Kybernetická kriminalita: nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1561-2. s.71-74

³⁰ tamtéž s.71-74

³¹ tamtéž s.71

³² Official Spotify Twitter account. [cit. 11.3.2018]. Dostupné z: <https://twitter.com/spotify/status/141929408763142144?lang=cs>

³³ NICOLAOU, Anna. *How streaming saved the music industry*. [on-line] Financial Times. 2017 [cit. 22.2.2018]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/cd99b95e-d8ba-11e6-944b-e7eb37a6aa8e>

hudbu využívají a šíří dále po internetu. Při takto stažené hudbě neplynou žádné zisky hudebnímu průmyslu ani umělcům. I přes aktivitu pirátů se streaming prosadil a funguje jako hlavní zdroj příjmu z digitálního prodeje hudby. Dle Mezinárodní federace hudebního průmyslu v roce 2016 streaming představoval 59% příjmu z digitálního prodeje a poprvé v roce 2016 tvořily zisky streamovacích služeb 50% z celkového příjmu hudebního průmyslu.³⁴ Díky streamingu začaly příjmy hudebního průmyslu opět růst, v roce 2016 se zvýšil celkový výnos o 5,9%, oproti tomu výnos z prodeje fyzických CD nebo stahování klesá.³⁵

---

³⁴ IFPI: Mezinárodní federace hudebního průmyslu. *Digital music in figures*. [on-line] [cit. 4.3.2018]. Dostupné z: <http://www.ifpi.org/facts-and-stats.php>

³⁵ Global Music Report (2017)
<<http://www.ifpi.org/downloads/GMR2017.pdf>>

2 Úprava autorského práva v České republice

Úprava autorského práva České republiky vychází ze zásad Bernské úmluvy z roku 1886, která byla naposledy revidovaná v Paříži v roce 1971 a v Československé socialistické republice vstoupila v platnost v roce 1980.³⁶ V Článku I určuje povinnost každému smluvnímu státu, aby splnil všechna nutná opatření k zajištění potřebné ochrany práv autorů a ostatních nositelů autorských práv k dílům uměleckým, kam spadají i díla hudební.³⁷ Potřebná ochrana práv je vysvětlena jako: „základní práva, která zajišťují ochranu majetkových zájmů autorů, zejména výlučné právo autora udílet svolení k rozmnožování jakýmkoliv způsobem, k veřejnému provozování a provedení a k vysílání rozhlasem či televizí. Ustanovení tohoto článku se vztahují na díla chráněná touto úmluvou jak v jejich původní formě, tak i v každé formě odvozené zřejmě od původního díla.“³⁸

Dále je autorské právo zakotveno v Římské úmluvě o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací z roku 1961, přijatou o tři roky později.³⁹ Římská úmluva požaduje po smluvních státech, aby do svého vnitřního národního zákonodárství zařadily ochranu práva:

- „a) výkonným umělcům, kteří jsou jeho občany, k výkonům uskutečněným, vysílaným nebo poprvé zaznamenaným na jeho území;
- b) výrobcům zvukových snímků, kteří jsou jeho občany, ke zvukovým snímkům poprvé trvale zaznamenaným nebo poprvé vydaným na jeho území;
- c) rozhlasovým organizacím, které mají své sídlo na jeho území, k rozhlasovým pořadům vysílaným vysílacími stanicemi umístěnými na jeho území.“⁴⁰

V roce 1995 podepsala ČR dohodu s World Trade Organization (dále WTO), jejíž součástí byla mimo jinými Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví známá jako Dohoda TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights).⁴¹ Dohoda TRIPS usiluje o to, aby kroky vedoucí k dodržování práv duševního vlastnictví nevytvářely samy o sobě bariéry k oprávněnému obchodu. „Ochrana a dodržování práv k duševnímu vlastnictví by

³⁶ Vyhláška č. 133/1980 Sb. [cit. 16.3.2018]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/04/Bernska-umluva.pdf>

³⁷ tamtéž, čl.1

³⁸ Bernská úmluva čl.4 bis 1)

³⁹ Vyhláška č.192/1964. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1964-192>

⁴⁰ Římská úmluva čl.2 1)

⁴¹ Dohoda WTO [cit. 16.3.2018] Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/sb51-95.pdf>

měly přispět k podpoře technických inovací a k převodu a rozšiřování technologie, ke vzájemným výhodám výrobců a uživatelů technických znalostí způsobem, přispívajícím k sociálnímu a ekonomickému blahobytu a k rovnováze práv a povinností.“⁴²

V roce 2002 vstoupila v české legislativě v platnost smlouva podepsaná v Ženevě roku 1996 pod záštitou Světové organizace duševního vlastnictví (dále WIPO) o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech.⁴³ Mezinárodní smlouvy vždy nabízejí možnost smluvním státům stanovit výjimky a omezení práva duševního vlastnictví pomocí vnitrostátního zákonodárství ve speciálních případech, ovšem vnitrostátní úprava nesmí být v rozporu s obvyklým využíváním díla a nesmí způsobit újmu oprávněným zájmům autora.

Od okamžiku vstupu do Evropské unie v květnu roku 2004 přijímá Česká republika směrnice a judikáty, které Parlament ČR aplikuje do české legislativy. Směrnice stanovují členským státům, jak mají autorské právo upravit a začlenit do své vnitrostátní legislativy. Konkrétně českou legislativu upravuje Směrnice o právní ochraně počítačových programů, Směrnice harmonizující dobu ochrany práv, Směrnice o právní ochraně databází, Směrnice o určitých aspektech autorského práva v informační společnosti. Poslední implikovanou směrnicí upravující autorská práva je Směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právním k užití hudebních děl online na vnitřním trhu z roku 2014.

Vnitrostátně ochranu autorských práv zaručuje Listina základních práv a svobod článkem č. 34 ve znění: „Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem.“ Autorská práva definuje Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále AZ) č.121/2000, který vešel v platnost 1.12.2000 a je vázán na předpisy Evropského společenství a texty Bernské úmluvy. Tento zákon byl několikrát novelizován⁴⁴, aktuální znění nalezneme v č.183/2017 Sb. Vedle AZ je pro autorská práva a nakládání s nimi podstatný Nový Občanský Zákoník č.89/2012

---

⁴² Dohoda TRIPS čl.7

⁴³ WIPO. *Smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech*. [online] 2002 [cit. 16.3.2018]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/sb021-02m.pdf>

⁴⁴ č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 216/2006 Sb., č. 398/2006 Sb., č. 168/2008 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 153/2010 Sb., č. 424/2010 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 18/2012 Sb., č. 496/2012 Sb., č. 156/2013 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 228/2014 Sb., č. 355/2014 Sb., č. 356/2014 Sb., č. 250/2016, č. 298/2016 Sb., č. 102/2017 Sb.,

Sb., který převzal z AZ pojednání o licencích, které nabyvatele opravňují k výkonu duševního práva. Autorské právo spadá do kompetence odboru autorského práva Ministerstva kultury České republiky.

2.1 Autorská práva a práva s nimi související

Pokud mluvíme o porušení zákona nebo o nelegálnosti činů v digitální hudbě, je potřeba si uvědomit, jaká práva pirátští spotřebitelé konkrétně porušují.

Pokud spotřebitel z internetu užije nahrávku nelegálně, tedy při nulových nákladech a bez potřebného udělení svolení majitelů autorských práv, jedná se o správní delikt v podobě přestupku. Uživatel porušuje hned několik práv, jelikož nahrávka je dílem autorským, které je definováno jako „[...] literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam [...]”. Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické [...].⁴⁵ K takovému dílu se vážou práva autora a s ním práva související tzn. práva výkonného umělce a výrobce zvukového záznamu, kteří mají svůj podíl a zásluhu na vytvoření nahrávky.

2.1.1 Autor a jeho práva

Autor je definován dle AZ jako „fyzická osoba, která dílo vytvořila“⁴⁶ a pokud se jedná o souborné dílo, autorem „je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala; tím nejsou dotčena práva autorů děl do souboru zařazených.“⁴⁷ V české legislativě rozeznáváme dvojí typ autorských práv tzv. osobnostní a majetková. Osobnostní práva opravňují autora osobovat si autorství, rozhodovat o zveřejnění díla a určovat, jakým způsobem chce být uveden, dále jeho nárok na nedotknutelnost díla. Osobnostní práva jsou nepřevoditelná, čímž se odlišuje kontinentální právo od angloamerického, ve kterém lze osobnostní práva prodat nebo převést na jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Majetková práva spočívají v možnosti dílo užít, čemuž rozumíme jako:

---

⁴⁵ Podle Zákona č. 121/2000 § 2 odst. 1

⁴⁶ Podle Zákona č. 121/2000 § 5 odst. 1

⁴⁷ Podle Zákona č. 121/2000 § 5 odst. 2

- a) právo na rozmnožování díla (§ 13),
- b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 14),
- c) právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 15),
- d) právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 16),
- e) právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 17),
- f) právo na sdělování díla veřejnosti (§ 18), zejména
  1. právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla (§ 19 a 20),
  2. právo na vysílání díla rozhlasem či televizí (§ 21),
  3. právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 22),
  4. právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 23).

Autor může poskytnout oprávnění k užití formou licence. Tím mu právo nezaniká, pouze vzniká povinnost tolerovat změny a zásahy do díla v rozsahu, který vyplývá ze smlouvy. Majetková práva trvají po dobu autorova života a 70 let po smrti autora.⁴⁸ Osobnostní práva zanikají autorovou smrtí, ovšem i posmrtně má autor právo na jednání s jeho dílem způsobem, který nesnižuje hodnotu jeho díla a právo, aby si nikdo neosoboval jeho autorství.

2.1.2 Výkonný umělec a jeho práva

Pokud si uživatel z internetu stáhne pirátský obsah, porušuje tím také práva výkonného umělce, kterým „[...] je fyzická osoba, která umělecký výkon vytvořila“⁴⁹ a výkonem výkonného umělce se rozumí: „[...] výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sbormistra, režiséra nebo jiné osoby, která hraje, zpívá, recituje, předvádí nebo jinak provádí umělecké dílo a výtvary tradiční lidové kultury.“⁵⁰

Výkonný umělec má taktéž dvojí právní ochranu. Osobnostní práva se shodují s autorskými osobnostními právy. Pro účel této práce zmiňuji z majetkových práv výkonného umělce „právo svůj umělecký výkon užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě a udělit jinému smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiný může umělecký výkon užít bez udělení

---

⁴⁸Směrnice 2006/116/EHS

https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/08_s_2006_116_es_doba-ochrany_cs-2-1975.pdf>

⁴⁹ Dle Zákona č.121/2000 § 67 odst.2

⁵⁰ tamtéž, odst.1

takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.“⁵¹ Dále připadá výkonnému umělci nárok na dodatečnou odměnu v souvislosti s rozmnožováním jeho výkonu pro osobní potřebu. O výjimkách z ochrany autorského práva vyplývajících z AZ se zmíním dále.

2.1.3 Výrobce zvukového záznamu a jeho práva

Vklad autora a výkonných umělců dovrší výrobce zvukového záznamu, který do pořízení zvukového záznamu investuje své prostředky a vstoupí s takovou nahrávkou na trh za cílem zisku. „Výrobce zvukového záznamu je fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost poprvé zaznamená zvuky výkonu výkonného umělce či jiné zvuky, nebo jejich vyjádření, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba.“⁵² Zvukový záznam je definován jako: „[...] výlučně sluchem vnímatelný záznam zvuků výkonu výkonného umělce či jiných zvuků, nebo jejich vyjádření. Výrobce zvukového záznamu má výlučné majetkové právo svůj zvukový záznam užít a udělit jinému smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva.“⁵³ Podstatný rozdíl oproti majetkovým právům autora a výkonného umělce spočívá v převoditelnosti práv. Majetková práva výrobce zvukových záznamů jsou převoditelná. Tato práva výrobci zanikají po 50 letech.

2.2 Užití chráněného obsahu

Pro užití chráněného obsahu je nutností obdržet licenci k právům od různých nositelů práv, jimiž jsou autoři, výkonní umělci, producenti nebo vydavatelé.

Autor může udělit licenci nevýhradní, kdy je autor „[...] i nadále oprávněn k výkonu práva užít dílo způsobem, ke kterému licenci udělil, i k poskytnutí licence třetím osobám.“⁵⁴ Pokud není určeno jinak, považuje se licence za nevýhradní a není potřeba zhotovit písemnou smlouvu. Oproti tomu licence výhradní si žádá písemného zápisu a autor se zříká nároku udělit licenci třetí osobě.

---

⁵¹ tamtéž, §71

⁵² Dle Zákona č.121/2000 § 75

⁵³ Dle Zákona č.121/2000 § 75, 76

⁵⁴ Autorské právo. Informační portál z oblasti autorského práva. *Výhradní nebo nevýhradní licence*. [online] [cit. 9.4.2018]. Dostupné z: <http://www.autorske-pravo.info/vyhradni-nebo-nevyhradni-licence>

Nositel práv má možnost volby, zda si práva bude spravovat sám nebo pověří příslušného kolektivního správce nebo využije licencování pomocí Creative Commons.

2.3 Kolektivní správce

Vyřizování povolení k užití díla s každým autorem zvlášť by bylo velmi zdlouhavé a neefektivní, proto vznikly organizace kolektivních správců, které jsou ze zákona pověřené správou autorských práv. Správa autorských práv zahrnuje mnoho úkonů jako je udělování licencí uživatelům a následného auditu, přehled o užití práv, prosazování autorského práva a práv s ním souvisejícími, vybírání příjmů z výkonu práv pocházející z využívání práv a rozdělení peněžní sumy příslušící nositelům práv. Organizace kolektivní správy umožňují nositelům práv, aby získali odměnu za užití práv, kterou by sami nedokázali kontrolovat nebo prosazovat včetně zahraničního trhu. Pro účel této práce zmiňuji dva správce, kteří zodpovídají za ochranu práv digitální nahrávky. Tím prvním je Ochranný svaz autorů (OSA), který ochraňuje „každého autora (skladatele či textaře), nakladatele nebo dědice autorských práv, který prokáže autorství alespoň u jednoho veřejně provozovaného hudebního díla, a to na základě zákona nebo uzavřené smlouvy.“⁵⁵ Tím druhým nezávislá společnost Intergram, která vykonává kolektivní správu výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů jako jediný subjekt na území České republiky.⁵⁶

2.4 Výjimky a omezení práva autorského

AZ stanovuje výjimky a omezení práva autorského, které jsou předmětem sporů, jelikož nejsou veřejností správně pochopená. „Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.“⁵⁷ Tuto problematiku výjimečného užití díla upravuje AZ v § 29 - 39. Vedle zákonných licencí vymezuje výjimky v rozsahu volného užití. Volná užití opravňují uživatele zhotovit kopii záznamu pro osobní potřebu ovšem bez účelu přímého nebo

⁵⁵ Ochranný svaz autorů (OSA). *Kdo jsme*. [online] [cit. 19.3.2018]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-nas.aspx>

⁵⁶ Intergram. *Kdo jsme*. [online] [cit. 19.3.2018]. Dostupné z: <http://www.intergram.cz/cs/kdo-jsme/>

⁵⁷ Dle Zákona č.121/2000 § 29 odst.1

nepřímého hospodářského prospěchu. Vysvětlím problematiku na dvou příkladech.

Příklad č. 1:

Uživatel si zhotoví kopii CD, které sám legálně zakoupil a sdílel na internetu se svými přáteli.

Zhotovení kopie z originálně zakoupeného CD je v pořádku, ovšem poskytnutí této kopie dalším uživatelům tzv. šíření veřejnosti se považuje za porušení zákona, jelikož neodpovídá užití pro osobní potřebu. Užití pro osobní potřebu se majitelům majetkových práv díla kompenzuje v podobě pevně daných plateb kolektivním správcům, která jsou stanovena v AZ § 25 jako „Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu.“

Příklad č. 2:

Uživatel si zhotoví kopii CD, které si nelegálně stáhnul z internetu a nechá si tuto kopii pro osobní potřebu.

Na tuto problematiku neexistuje jednoznačná odpověď. Nejvyšší soud ČR se v roce 2009 usnesl: „[...] nelze dovozovat, že se omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženiny díla pro osobní potřebu vztahuje pouze na pořízení rozmnoženiny z originálu díla nebo z jeho legálně zakoupené kopie pořizovatelem rozmnoženiny, neboť v rámci omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženin pro osobní potřebu nestanoví toto ustanovení nic o právní povaze zdroje, ze kterého je možno rozmnoženinu díla pro osobní potřebu pořizovat.“⁵⁸ Podle vyjádření Nejvyššího soudu ČR se považuje zdroj jako originál a zároveň jako rozmnoženina díla, vzniklá z rozmnoženiny díla, která mohla být pořízena v rozporu s autorským zákonem. Specialista na internetovou kriminalitu Andrej Lobotka dodává: „Kopírování z ilegálního zdroje tak automaticky nezakládá autorskoprávní (resp. trestněprávní) odpovědnost.“⁵⁹

---

⁵⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 T do 234/2009
<<http://www.zakony.cz/soudni-rozhodnuti/nejvyssi-soud/2010/1051/judikat-ns-22-Cdo-234-2009-GNS2008278>>

⁵⁹ LOBOTKA, Andrej (2014)

Na autorskoprávním poli však existují i zcela opačné názory. Petr Dobeš z advokátní kanceláře Taylor Wessing e|n|w|c Advokáti zdůrazňuje, že je třeba brát AZ jako celek a tvrdí, že „je nepřipustné, aby právní předpisy členských států umožňovaly zhotovení rozmnoženiny pro soukromou / osobní potřebu bez svolení autora z nelegálních zdrojů, a proto je nutno tento výklad aplikovat i na české autorské právo.“⁶⁰ V některých evropských zemích je pořizování z nelegálních zdrojů zákonem výslovně zakázáno a dle názoru Jiřího Čermáka, partnera advokátní kanceláře Baker & McKenzie, panuje ve většině zemí přesvědčení, že kopírovat se smí pouze z legitimních zdrojů.

Rozhodnutí Soudního dvora EU ACI Adam C-435/12⁶¹ vyjasnilo otázku vznesenou obchodními společnostmi dovážející a vyrábějící nenahrané nosiče, zda lze pořizovat rozmnoženiny z nelegálních zdrojů a zda mají být náhradní odměny počítány z legálně či nelegálně pořízených kopií. Soudní dvůr EU se usnesl, že zhotovení rozmnoženiny je povoleno pouze z legálního díla a není adekvátní požadovat po obchodních společnostech dovážejících a vyrábějících nenahrané nosiče, aby autorům kompenzovaly újmu z nelegálních zdrojů. Ustanovení Soudního dvora EU ohledně legálního původu k zhotovení rozmnoženin by mohlo v budoucnu přinést změny. Zatím však v české legislativě úprava této problematiky zcela chybí a dle slov Pavla Zemana z ministerského odboru autorského práva se o změnách v legislativě v dohledné době rozhodně neuvažuje.⁶²

V českém prostředí se na výjimky z autorského zákona aplikuje tzv. třístupňový test, který vyplývá z Bernské úmluvy a Informační směrnice.⁶³ Označení užití pro osobní potřebu musí kumulativně splňovat tři podmínky:

<<https://www.davidzahumensky.cz/2014/05/28/trestnepravni-odpovednost-za-porizeni-rozmnozeniny-autorskeho-dila-pro-osobni-potrebu-z-nelegalniho-zdroje/>>

⁶⁰ VYLEŤAL, Martin (2014) 'Je stahování pirátského obsahu z webu legální?' [online] 6.4.2018

<<https://www.lupa.cz/clanky/je-stahovani-piratskeho-obsahu-z-webu-legalni/>>

⁶¹ CÍSAŘOVÁ, Zuzana. *Průlomové rozhodnutí Soudního dvora ACI Adam C-435/12 o kopírování z nelegálních zdrojů*. [online] 2014 [cit. 5.4.2018]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prulomove-rozhodnuti-soudniho-dvora-aci-adam-c-43512-o-kopirovani-z-nelegalnich-zdroju-94118.html>

⁶² KLESLA, Jan. *Na web Ulož.to míří vlna žalob. Pirátské stahování ale v Česku přežije*. [online] 2014 [cit. 6.4.2018]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-62020760-na-web-uloz-to-miri-vlna-zalob-piratske-stahovani-ale-v-cesku-prezije>

⁶³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. [online] [cit. 5.4.2018]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32001L0029>

1. výslovný případ stanovený v zákoně, který výjimku stanovuje
2. užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla
3. nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.⁶⁴

Dle mého názoru z těchto podmínek vyplývá, že užití pro osobní potřebu z nelegálního zdroje způsobuje autorovi újmu, jelikož mu nejsou z takového kopírování a rozmnožování vypláceny náhradní odměny. Zároveň ale musí být bráno v potaz, jak velkou újmu autorovi uživatel způsobí, aby se naplnila třetí podmínka. Dle slov ředitelky IFPI Žikovské je pro občana ČR směrodatná česká legislativa, jelikož nelze požadovat po občanovi ČR dohledávání evropských rozhodnutí a následného zvážení. Aby se jednalo o volné užití pro osobní potřebu, musí být dílo zveřejněno, nesmí být dotčena technická ochrana proti kopírování a nesmí sloužit za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského zisku či obchodního prospěchu. Pokud někdo šíří chráněný obsah na internetu a poskytuje jej uložistím, například nejznámějšímu českému Ulož.to, dopouští se tak porušování autorských práv, jelikož chráněný obsah šíří veřejnosti. Jednání osoby, která si takovýto obsah stáhne pro vlastní potřebu, pak nelze zcela jednoznačně popsat, jedná-li se o legální, či nelegální akt.⁶⁵ Proto server Uložto často čelí žalobám z řad vydavatelství nebo jiných organizací. Aplikace třístupňového testu se vždy posuzuje individuálně a nemusí se automaticky dojít k závěru, že každá rozmnoženina z nelegálního zdroje porušuje autorská práva a tedy zakládá trestněprávní odpovědnost. Tuto situaci potvrzuje Nejvyšší soud ČR: „Autorskoprávní důsledky pořízení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu např. z protiprávně pořízeného zdroje je tedy třeba posuzovat vždy podle konkrétních okolností případu. Ani zde tedy nelze vycházet z paušálního výkladu o dovolenosti či zakázanosti pořízení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu z nelegálního zdroje.“⁶⁶ Pro běžného uživatele internetu je velmi obtížné rozeznat, zda stahuje dílo chráněné nebo dílo volné, čemuž přispívá i velké množství hudby

---

⁶⁴ Advokáti Jelínek. *Autorská díla na internetu - nahrávání a stahování*. [on-line] Advokatijelinek.cz. [cit. 5.4.2018]. Dostupné z: <https://www.advokatijelinek.cz/-autorska-dila-na-internetu-nahravani-a-stahovani.html>

⁶⁵ LOBOTKA, Andrej. *Trestněprávní odpovědnost za pořízení rozmnoženiny autorského díla pro osobní potřebu z nelegálního zdroje*. [online] Davidzahumensky.cz. 2014 [cit. 6.4.2018]. Dostupné z: <https://www.davidzahumensky.cz/2014/05/28/trestnepravni-odpovednost-za-porizeni-rozmnozeniny-autorskeho-dila-pro-osobni-potrebu-z-nelegalniho-zdroje/>

⁶⁶ Vyjádření Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 234/2009 [online] 2009 [cit. 6.4.2018]. Dostupné z: <https://iudictum.cz/204242/5-tdo-234-2009>

na internetu zdarma. Nelze tedy potenciálně odsuzovat a trestat každého uživatele, který si stáhne chráněný obsah z internetu.

2.5 Poskytovatel internetového připojení a jeho zodpovědnost

Poskytovatelem je firma nebo organizace zajišťující uživatelům přístup k internetu. Uživatel tak může vstoupit do světa internetu, kde může šířit a přijímat zveřejňovaný obsah. V současné době v České republice existuje přes 10 000 poskytovatelů připojení k internetu.⁶⁷ Odpovědnost ISP upravuje zákon č.480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti) a na poli evropském Směrnice 2000/31/ES o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („Směrnice o elektronickém obchodu“). ISP může být „každá fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje některou ze služeb informační společnosti.“⁶⁸ Jelikož ISP existuje vždy ve vztahu k uživatelům, je podstatné uvést roli uživatele, kterou zákon definuje jako „*každá fyzická nebo právnická osoba, která využívá službu informační společnosti, zejména za účelem vyhledávání či zpřístupňování informací.*“⁶⁹

Podle činnosti se dělí ISP na 3 typy, kterým odpovídá určitá odpovědnost definovaná v Zákoně č.480/2004 v § 3 - 5:

1. informace pouze přenáší

Odpovídá za obsah automaticky pouze pokud:

- a) přenos sám iniciuje
- b) zvolí uživatele přenášené informace, nebo
- c) zvolí nebo změní obsah přenášené informace.

2. automatické dočasné meziukládání informací

Odpovídá za obsah automaticky pouze pokud:

- a) změní obsah informace,
- b) nevyhoví podmínkám přístupu k informaci,

---

⁶⁷ Internet pro všechny, katalog poskytovatelů [online] 9.4.2018
<<http://www.internetprovsechny.cz/wifi/>>

⁶⁸ Dle Zákona č. 480/2004 Sb § 2 odst. d)

⁶⁹ 480/2004 Sb §2 e)

- c) nedodržuje pravidla o aktualizaci informace, která jsou obecně uznávána a používána v příslušném odvětví,
- d) překročí povolené používání technologie obecně uznávané a používané v příslušném odvětví s cílem získat údaje o užívání informace, nebo
- e) ihned nepřijme opatření vedoucí k odstranění jím uložené informace nebo ke znemožnění přístupu k ní, jakmile zjistí, že informace byla na výchozím místě přenosu ze sítě odstraněna nebo k ní byl znemožněn přístup nebo soud nařídil stažení či znemožnění přístupu k této informaci.

3. ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem

Odpovídá za obsah pouze:

- a) mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo
- b) dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.

Směrnice č. 2000/31/ES v článku 15 zbavuje odpovědnosti ISP v režimu tzv. Bezpečného přístavu (Safe Harbour), což znamená, že ISP je zproštěna povinnosti dohlížet na obsah, který přenáší / ukládá nebo aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti, které poukazují na protiprávní obsah informace. Není v silách ISP kontrolovat veškerý obsah na internetu.

Službám, které poskytují ukládání nebo meziukládání informací, vzniká speciální odpovědnost až tehdy, pokud je někdo na závadný obsah upozorní. V tom okamžiku musí neprodleně zasáhnout a nahlášený obsah odstranit. Tento proces nese název *Notice and Takedown* a poskytuje tak ISP jednodušší podmínky v postupování proti závadnému obsahu na internetu. Uživatel je připojený k internetu pomocí IP adresy, tudíž jeho kroky jsou monitorovány. Otázkou zůstává, jak má být s informacemi o uživateli nakládáno. Poskytovatel takového připojení musí jednat v souladu s Listinou základních práv EU, kde je popsáno právo na svobodu projevu, které zahrnuje „[...] svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a

bez ohledu na hranice. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována.“⁷⁰

V roce 2009 vešel v platnost francouzský zákon HADOPI (Haute Autorité pour la Diffusion des Œuvres et la Protection des Droits d'Auteur sur Internet), v roce 2010 a 2017 anglický Digital Economy Act. Tyto zákony se snaží regulovat výskyt chráněného obsahu na internetu. Pro lepší pochopení nastiňují fungování HADOPI, které umožňuje monitorování pohybu nelegálních dat na internetu, následné vystopování IP adresy a upozornění na nelegální chování. Pokud uživatel IP adresy nereaguje, zákon dovoluje trestat, což může být ve formě odpojení uživatele od internetového připojení. Odpojení od internetu funguje na principu třikrát a dost. Uživatel dostane varování, a pokud ani po třetím varování svoji činnost neukončí, orgány k tomu povolané mají právo na detailní prozkoumání aktivity, které již neprobíhá na bázi automatické, ale osobní. Od roku 2010 do roku 2018 společnost rozeslala 9 873 221 varovných e-mailů, z nichž 2 420 vedlo k poslední fázi, tj. k předání státnímu zastupitelství.⁷¹ Pro představu uvádím data za poslední rok, tedy od ledna roku 2017 do ledna roku 2018, kdy státnímu zastupitelství bylo předáno 919 případů. Vyhodnocení patřičných orgánů mohlo vést do roku 2013 k odpojení internetu až na jeden rok, ovšem po všeobecném nesouhlasu se nyní jedná pouze o pokuty, které se mohou vyšplhat až na částku 39 tisíc Kč.⁷² Jestli lze považovat toto opatření za úspěšné a zda přispělo k poklesu hudebního pirátství, se odhaduje velmi těžce, jelikož ve stejném období se rozmáhá forma streamování, která hudební digitální trh značně změnila. Dle statistik zveřejněných v roce 2015 bylo od roku 2010 odesláno 5,4 milionů prvních varujících emailů, z čehož 400 osob došlo až k trestnímu stíhání.⁷³ Jelikož tento zákon vzbuzoval vlnu nevole ohledně porušování soukromí a osobních dat, v prosinci roku 2017 prezident HADOPI oznámil ukončení služby k 30.4.2018.⁷⁴

---

⁷⁰Listina základních práv EU, čl.11

<<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=CS>>

⁷¹ Bulletin d'information trimestriel - Mars 2018 [online] 13.4.2018

<<https://www.hadopi.fr/ressources/chiffres-cles-la-reponse-graduee>>

⁷² VAŠÍČEK, E.P. (2015) 'Varovný systém HADOPI zveřejnil po 5 letech existence své interní statistiky' [online] 9.4.2018

<<https://cdr.cz/clanek/varovny-system-hadopi-zverejnil-po-5-letech-existence-sve-interni-statistiky>>

⁷³ tamtéž

⁷⁴ RAPONE, Denis (2017)

Další snahu v boji proti pirátství představuje návrh moderní úpravy autorského zákona Evropskou komisí ve Směrnici o autorském právu na jednotném digitálním trhu (COM/2016/0592), která upřesňuje odpovědnost internetových společností a platforem. Pokud má společnost povinnost odstranit závadný obsah, musí tak učinit neprodleně. Ve 28% případech však trvá odstranění více než týden.⁷⁵ V současné době se čeká na reakci evropských institucí.

2.6 Ochrana autorských práv a nároky při porušení

Užitím díla nelegální cestou způsobuje uživatel autorovi újmu, na základě které vznikají autorovi nároky, které jsou definovány v AZ § 40:

1. Určovací: nárok na přiznání autorství
2. Zápůrčí: nárok na zákaz dalšího ohrožení autorova práva a zamezení dalšímu užívání díla nebo sdělování veřejnosti
3. Informační: nárok na zveřejnění detailního rozsahu neoprávněného užití⁷⁶
4. Odstraňovací: nárok na odstranění obsahu, kterým byla způsobena újma
5. Satisfakční nárok = nárok na přiměřené zadostiučinění: nárok na náhradu za nemajetkovou újmu omluvou nebo zadostiučiněním v penězích. Výši náhrady v penězích určuje soud, který přihlíží k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem v okamžiku zásahu do práva.
6. Zvláštní zápůrčí nárok: Autor má právo domáhat se zrušení poskytování služeb třetími stranami, které porušují nebo ohrožují jeho práva. Těmito třetími stranami se myslí ISP, jehož práva jsou zaznamenána v č. 480/2004 Sb. 49.⁷⁷

<https://www.hadopi.fr/sites/default/files/2018-04/Decision_modificative_jours_de_fermetures_2018.pdf>

⁷⁵ Tisková zpráva Evropské komise. *Bezpečnostní unie: Komise zvyšuje úsilí v boji proti nezákonnému obsahu na internetu*. [online] 28.9.2017 [cit. 12.4.2018]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3493_cs.htm

⁷⁶ § 40 c) [...] sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití, o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla, o způsobu a rozsahu jejího neoprávněného užití, o její ceně, o ceně služby, která s neoprávněným užitím díla souvisí, a o osobách, které se neoprávněného užití díla účastní, včetně osob, kterým byly předmětné rozmnoženiny či napodobeniny díla určeny za účelem jejich poskytnutí třetí osobě, a rovněž informací o skutečnostech rozhodných pro výši odměny podle § 24 a 25; práva na informace podle tohoto ustanovení se autor může domáhat vůči osobě, která do jeho práva neoprávněně zasáhla nebo je neoprávněně ohrozila [...]

⁷⁷ Zákon č. 480/2004 Sb. 49. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/zakon-c-480-2004-sb-o-nekterych-sluzbach-informacni-spolecnosti-ve-zneni-ucinnem-od-1-cervence-2017/ds-1497/p1=1497>

Práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení jsou nedotčena, autor je oprávněn se domáhat místo skutečně ušlého zisku „[...] náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s dílem. Výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž by k tomu získal potřebnou licenci, činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.“⁷⁸

Nelegálním užitím díla dochází k porušování autorských práv a práv s nimi souvisejících a musí být náležitě posouzeno, do jaké míry je do nich zasaženo. Pokud úroveň porušení odpovídá nepatrnému zásahu do chráněných práv, pak hovoříme o přestupcích, které definuje AZ § 105. V tom případě se uživatel dopouští přestupku, který definuje Zákon č.250/2016 jako „[...] společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“⁷⁹ Fyzická osoba, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně užije autorské dílo, umělecký výkon, zvukový či zvukově obrazový záznam, rozhlasové nebo televizní vysílání nebo databázi a za tento přestupek hrozí pokuta do výše 150 tisíc Kč.⁸⁰ Odpovědnost, která vzniká při zásahu do autorského práva se liší od odpovědnosti za škodu tím, že je založena na zásadě objektivní odpovědnosti, tedy bez ohledu na podmínku zavinění. Přestupky projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, na jehož územním spravovaném obvodu k přestupku došlo. Orgán, který pokuty uložil, má právo je vybírat a vymáhat. Pokuty, které uloží ministerstvo kolektivním správcům, jsou příjmem Státního fondu kultury České republiky.

Pokud je do autorova práva zasaženo nikoliv nepatrně, pak se jedná o trestné činy proti autorskému právu. Ty jsou definovány v Trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. § 270. Porušení práva autorského porušuje ten:

(1) Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

---

⁷⁸ Dle AZ § 40 odst. 4

⁷⁹ Dle Zákona č. 250/2016 § 5

⁸⁰ Dle AZ § 105a odst.1,2

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

a) vykazuje-li čin uvedený v odstavci 1 znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo způsobí-li tím jinému značnou škodu, nebo

c) dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo způsobí-li tím jinému škodu velkého rozsahu, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu.

V České republice se jedná vždy o propadnutí věci nebo peněžitý trest. V historii ČR se ještě nestalo, aby byla pachatelovi nařízena vazba. Dle názoru ředitelky IFPI Žikovské není ambicí posílat pachatele do vazby, ani cílit na nezletilé a mladé, cílem je vytvořit pár exemplárních případů. Velká část konfliktů končí tzv. odklonem, kdy se obě strany dohodnou na zastavení trestního řízení a domluví se na alternativním řešení, kterým je většinou náhrada škody a stanovená podmínka.

2.7 Organizace a útvary chránící autorská práva a práva s nimi související

Organizacemi, které jsou ze zákona pověřeny ochranou autorských práv a práv s nimi souvisejícími jsou Česká národní skupina mezinárodní federace hudebního průmyslu (ČNS IFPI), Ochanný svaz autorský a INTERGRAM. Jednou z jejich činností je boj proti hudebnímu pirátství. Pokud má dojít k usvědčení pachatelů trestného činu z nelegálního sdílení hudby a následného nařízení k výkonu trestu, spolupracují příslušné organizace s Policií České republiky.

2.7.1 Česká národní skupina mezinárodní federace hudebního průmyslu (ČNS IFPI)

Jedná se o nevládní neziskovou organizaci ve formě zapsaného spolku, která zastupuje české zájmy v mezinárodních nevládních organizacích. Cílem spolku je prosazování společných zájmů výrobců zvukových záznamů a hudebních zvukově-obrazových záznamů, osvěta a edukativní činnost v oblasti právního vědomí veřejnosti o autorském právu a práv souvisejících a ochrana práv duševního vlastnictví. Jedná se zejména o ochranu práv vznikajících při:

- a) vysílání zvukových a hudebních zvukově-obrazových záznamů pro komerční účely a
- b) pořizování rozmnoženin zvukových a hudebních zvukově-obrazových záznamů pro komerční účely a nakládání s nimi.⁸¹

Členskou základnu tvoří v současné době 24 fyzických osob a společností jako je UNIVERSAL Music, SONY Music, SUPRAPHON a další. Svoji činnost vykonává na základě samofinancování, finanční prostředky čerpá z členských příspěvků, výnosů z vlastní činnosti, darů, hlavním zdrojem v roce 2017 byl finanční příspěvek od INTERGRAM.

2.7.2 Ochranný svaz autorský (OSA)

OSA působí jako státní nezisková organizace. Na základě oprávnění uděleného Ministerstvem kultury ČR (dále MKČR) vykonává kolektivní správu majetkových autorských práv k dílům hudebním s textem či bez textu a k jiným autorským dílům definovaným autorským zákonem, dále veřejnosti zpřístupňuje tato díla a má na starosti práva duševního vlastnictví. Mezi vedlejší činnosti patří zprostředkování obchodu a služeb, poradenská a konzultační činnost a zpracování odborných studií a posudků.⁸²

2.7.3 INTERGRAM

Intergram je nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů. Uplatňuje a chrání majetková práva autorská a práva související s právem autorským. Umožňuje zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Svoji činnost taktéž vykonává na základě oprávnění vydaného MKČR.

2.7.4 Business Software Alliance (BSA)

BSA existuje jako protipirátská organizace a působí ve více než 60 zemích světa a sídlí ve Washingtonu DC. Sdružuje přední výrobce softwaru jako je například Apple, Microsoft, IBM a další. Jejím úkolem je podpora legálního užívání softwaru jak ve firmách, tak v domácnostech. Chrání práva autorů,

---

⁸¹ ČNS IFPI. *Činnost ČNS IFPI*. [online] [cit. 7.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/cns-ifpi/cinnost-cns-ifpi/>

⁸² Stanovy OSA [online] 7.4.2018. Dostupné z: <http://www.osa.cz/media/140887/stanovy%20osa%20platné%20od%2023.5.2017.pdf>

zprostředkovatelů a uživatelů děl v digitálním světě. Zaměřuje se na kontrolu a postih nelicencovaných softwarů, které v České republice představují 33%. Výrobci softwaru tím přicházejí ročně o tržby v hodnotě cca 3,6 miliardy korun.⁸³ Nejčastěji se nelegálně používá kancelářský software a operační systém Microsoft, který má uživatelskou převahu na českém trhu. Je nutné si uvědomit, že softwarové pirátství existuje jako prostředník nebo zprostředkovatel, který napomáhá pirátství hudebnímu.

2.7.5 Policie České republiky

Otázku autorskoprávního porušování spadá pod Národní centrálu proti organizovanému zločinu SKPV, která vznikla roku 2016 sloučením dvou celostátních útvarů (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality). NCOZ SKPV zastává funkci výkonného pracoviště kriminální služby, má za úkol poskytovat opěrný národní systém pro kybernetickou kriminalitu a je národním kontaktním místem pro počítačové hlášení závadného obsahu a aktivit na internetu. Konkrétně se pirátstvím zabývá Sekce kybernetické kriminality, která definuje trestné činy proti autorskému právu jako jeden z druhů kyberkriminality. Mezi ostatními prvky kyberkriminality zastávají autorskoprávní delikty nejmenší část, a to 4,43%.⁸⁴ Největším problémem jsou podvodná jednání, která tvoří přes 60%. Tato sekce sleduje počet trestných činů na internetu od roku 2011, z výsledků lze naprosto jasně vyčíst rychlý růst trestných činů. Roku 2011 bylo kvalifikováno 1 502 trestných činů, o šest let později v roce 2017 vzrostl počet kvalifikovaných trestných činů na číslo 5 654.⁸⁵

Policie ČR nabízí od roku 2012 jednoduchý formulář pro nahlášení závadového obsahu a aktivit na internetu, který v roce 2016 odeslalo 3378 uživatelů, z čehož pouze 2% se týkala autorských práv.⁸⁶ Policie úzce

---

⁸³HOVORKA, Michael. *10 tisíc podnikatelů dostane pod stromeček dopis s varováním od BSA*. [online] Podnikatel.cz. 28.11.2016 [cit. 7.4.2018]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/10-tisic-podnikatelu-dostane-pod-stromecek-dopis-s-varovanim-od-bsa/>

⁸⁴ Policie ČR [online] [cit. 11.4.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/jednotlive-druhy-kyberkriminality.aspx>

⁸⁵ Policie ČR [online] [cit. 12.4.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kyberkriminalita.aspx>

⁸⁶Policie ČR [online] [cit. 12.4.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-internetova-hotline.aspx>

spolupracuje s ČNS IFPI, která jí pomáhá rozpoznat autorsky chráněný obsah a posléze stanovuje výši škody.

3 Česká republika a nelegální užití hudby

Tržby hudebního průmyslu dle Tiskové zprávy IFPI v roce 2016 činily 733 mil.Kč, z čehož 41% zajistil digitální příjem. Příjem z prodeje nahrávek tvoří pouze 21% celkového příjmu, což je oproti vyspělým západním hudebním trhům podstatně méně. Dle ČNS IFPI je tento jev způsoben zásahem pirátství, které zůstává v zemích východní a střední Evropy stále aktuálním problémem.

3.1 Streaming jako zachránce situace

Průzkum Kantar Media z roku 2012 předkládá výhody nelegálního poslechu hudby, ke kterému dochází, jelikož je to zdarma (49% respondentů), pohodlné/jednoduché (43%) a rychlé (37%). Hudební průmysl poměrně rychle zareagoval na zvyšující se vlnu pirátství a pokles tržeb. Na trhu se objevily streamovací služby, které poskytují veškerý servis („user-friendly“ dostupnost velkého katalogu legální hudby) za nízký poplatek. Například Spotify nabízí účet Premium za cca 140Kč/měsíc, pro studenty za 80Kč/měsíc a v balíčku Family vyjde cena na jednoho člena na 40Kč/měsíc. Na českém trhu se objevila první streamovací služba v roce 2011 a aktuálně má český uživatel na výběr ze 17 služeb. Obliba streamingu v ČR rychle roste, v roce 2015 představoval streaming 69,4% digitálního příjmu, v roce 2016 dokonce až 77%. Streaming tak splnil očekávání hudebního průmyslu a přiměl spoustu uživatelů k legálnímu poslechu hudby. Zároveň však poskytl nástroj pro novou formu hudebního pirátství. Ta pirátům umožňuje streamovanou hudbu stáhnout do svých přístrojů a následně ji nelegálně poslouchat a šířit.

Další negativní dopad streamingu se projevil v nespokojenosti majitelů autorských práv, jelikož jim streamovací služby neposkytují adekvátní odměny. Tato problematika, tzv. Value Gap, je častým tématem diskuzí a v současné době se řeší v návrhu *Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu*. V českém prostředí v této oblasti lobbuje ČNS IFPI, která je v kontaktu s českými poslanci Evropského parlamentu, Ministerstvem kultury ČR a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Z údajů Global Piracy Report 2017, který zpracovala společnost MUSO (firma založena roku 2009, která hájí autory proti pirátství), bylo na světě za rok 2017 navštíveno 73,9 bilionů stránek s hudebním nelegálním obsahem. MUSO uvádí pět největších druhů aktivit, jak se uživatelé nelegálně dostávají k hudbě:

a) internetový streaming (30.5 bilionů)

- b) stahování z internetu (21.2 bilionů)
- c) nahrávka, která byla pořízena ze streamovací služby a následně slouží k dispozici ostatním uživatelům (15.7 bilionů)
- d) public torrentové stránky (6 milionů)
- e) private torrentové stránky (500 milionů)

Dle studie společnosti IDATE (The European digital economy think tank) pokleslo užívání nelegálního hudebního obsahu na internetu v UK z 35% v roce 2012 pod 10% v roce 2018.⁸⁷ Pokles lze odhadovat i v českém prostředí.

3.2 Kontrola nelegálního obsahu na internetu

Snížení výskytu pirátství může být způsobeno propracovanějším kontrolováním nelegálního obsahu na internetu, které patří pod činnost ČNS IFPI ve spolupráci s Policií ČR. ČNS IFPI se specializuje na vyhledávání případů, kde dochází k porušení AZ. V roce 2017 bylo řešeno více než 411 případů, u celkem 67 pachatelů došlo až k trestnímu řízení, z nichž 21 případů uzavřelo dohodu o náhradě škody ve prospěch ČNS IFPI. Pro srovnání v roce 2013 bylo aktivně řešeno 328 případů, z nichž 205 vyústilo do trestního stíhání a v roce 2014 došlo k trestnímu stíhání u 380 pachatelů z 650 řešených případů.

Od léta roku 2016 ČNS IFPI disponuje systémem, který vyhledává nelegální soubory s nulovou chybovostí. Soubory jsou pak nahlášeny ISP, kteří musí závadný obsah odstranit. Jednoznačně se tak urychlil proces *Notice and take down*, který je zmíněn dříve v této práci. V roce 2017 ISP odstranili 258 tisíc nahlášených nelegálních souborů, což je v porovnání s předešlými lety radikální pokles. Například v roce 2013 bylo odstraněno 830 tisíc hudebních souborů, od ledna roku 2014 do dubna roku 2015 pak 484 tisíc souborů. Pokles způsobilo opatření poskytovatelů připojení, kteří vyvíjejí značné úsilí, aby takovému vyhledávání zamezovali.⁸⁸

V roce 2013 a 2014 byly ČNS IFPI podány žaloby na ochranu autorských práv proti provozovatelům tuzemských úložišť. Cílem žaloby je zamezení masivnímu stahování nelegálně nahraných souborů. Dále se požaduje, aby provozovatelé úložišť neodměňovali uživatele za stahování nahraných souborů,

---

⁸⁷ Final report. Online Content study. Listopad 2015 [cit. 20.4.2018]. Dostupné z: https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0031/69196/online-content-study-010316.pdf

⁸⁸ Zpráva o činnosti IFPI z roku 2017

aniž by k tomu měli patřičné oprávnění.⁸⁹ Dle Výroční zprávy IFPI za rok 2017 ale dosud nebylo rozhodnuto a soudní jednání stále trvají.

Dalším prostředkem v boji proti nelegálnímu užívání hudby je zajištění dostatečného legálního zdroje hudebních nahrávek. Takový seznam, který ČNS IFPI pravidelně aktualizuje, nalezneme na www.pro-music.org. Celkem se na našem trhu objevuje 17 služeb, které poskytují hudbu legálně (viz Příloha č.1).

Dle celosvětového žebříčku IFPI, který je sestaven na základě objemu národního digitálního hudebního průmyslu, se v roce 2015 Česká republika umístila na 43. místě, v roce 2016 na 42. místě. ČR přispívá do globálního hudebního příjmu méně než 1%. Pro srovnání uvádím největší hudební trh, kterým je USA. Podíl USA na globálním hudebním příjmu se rovná 48%.

---

⁸⁹ Zpráva o činnosti ČNS IFPI pro valnou hromadu společnosti INTERGRAM. Zpráva Asociace producentů v audiovizí pro valnou hromadu společnosti INTERGRAM [cit. 19.4.2018]. Dostupné z: <https://anzdoc.com/zprava-o-innosti-ns-ifpi-pro-valnou-hromadu-spolenosti-inter891a89f096628703a52c807e1f2ba28e73587.html>

4 Protipirátské aktivity

Snaha o snižování výskytu hudebního pirátství nesmí spočívat pouze v postihování porušování zákonů. Je potřeba zajistit, vedle dostačující legislativy, řádnou osvětu, aby uživatelé věděli, jak se mají na internetu chovat. Jak uvádím dříve v této práci, ani na poli právnickém nepanuje jednotné přesvědčení o legálním / nelegálním chování. Ovšem občané ČR jsou povinni dodržovat české zákony a není v jejich kompetenci sledovat nařízení přicházející z EU. Osvětu v ČR plní pouze ČNS IFPI ve spolupráci s OSA a INTERGRAM.⁹⁰ V průběhu času se vyvinuly reakce na stále zvyšující se užívání chráněných dat, které v různých formách pomáhají řešit autorskoprávní problematiku. V této kapitole si představíme ty, které se vztahují k ČR.

4.1 Edukativní činnosti

4.1.1 Bud' toho součástí. Podporuj muziku!

Stahuj a streamuj legálně! Český dokument o hodnotách, které není fair zcizovat.

Kampaň fungující od března školního roku 2013/14 je vedena organizací IFPI ve spolupráci s OSA a INTERGRAM, klade si za cíl ukázat na problematiku nelegálního stahování hudby. Vzdělávací kampaň míří na druhostupňové žáky, studenty prvních ročníků středních škol a jejich učitele, kterým se snaží pomocí dokumentu v režii Jonáše Červinky (rapper Lipo) vysvětlit, co vše obnáší příprava hudebního alba, a že to není levná záležitost.⁹¹ Projekt podporují slavní hudebníci jako je Ewa Farna, Ben Cristovano nebo Mirai Navrátil (frontmen kapely Mirai). V rámci projektu funguje osvěta ve formě besedy nebo přednášky pro základní a střední školy, které vedou známí hudebníci LIPO, Petr Harazin ze skupiny Nebe, Reginald, Thom Artway, Mirai Navrátil, Pokáč, Sharkass, Veronika Vrublová a ABDE. V roce 2017 bylo realizováno celkem 75 besed na 31 základních a středních školách, tedy celkem bylo poučeno přibližně 2 500 studentů a pedagogů. Zhlédnutí dokumentu k aktuálnímu dni⁹² činí 84,5 tisíce a u spotu pouze 31 tisíc zhlédnutí. V současnosti má kampaň cca 5,5 tisíc fanoušků na Facebooku.

---

⁹⁰ Osobní rozhovor s pí. Žikovskou 12.4.2018

⁹¹ ČERVINKA, J. (2014) Dokument

<<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1045202-poslouchej-muziku-ale-nebud-zlodej>>

⁹² údaj ke dni 7.4.2018

4.1.2 Přednášky

IFPI ve spolupráci s OSA a INTERGRAM organizují přednášky na kurzech Oddělení celoživotního vzdělávání na Policejní Akademii ČR, které jsou určeny zejména příslušníkům Policie České republiky, Hasičskému záchrannému sboru ČR, zaměstnancům rezortu Ministerstva vnitra ČR a expertům z řad dalších bezpečnostních sborů. Pokud ovšem kapacita dovolí, mohou se do kurzů přihlásit i osoby mimorezortní. Dále projdou školením i noví policejní čekatelé celostátního Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy.

4.2 Creative Commons

Pokud uživatelé internetu nebo autoři zpřístupňují svá díla veřejnosti a nechtějí přirozenou autorskou ochranu, mohou využít licenční model Creative Commons. Tento licenční model vznikl v roce 2001 ve Spojených státech amerických a má za cíl podporovat a šířit kreativitu. Při zaregistrování díla na webových stránkách získá dílo licenci dle požadavků majitelů práv a stanovuje, za jakých podmínek se smí dílo šířit. Vlastník práv tak pouze poskytuje licence k užití a autorská práva mu zůstávají, pouze se vzdává nároku na odměnu. Každá licence existuje tak dlouho jako aplikovatelná autorská práva.⁹³ „Celý systém funguje jednoduše tak, že autor, nebo ten, kdo za něj majetková autorská práva vykonává, označí své dílo některou z vybraných variant licence Creative Commons. Kdokoli kdo chce poté dílo využít, to může udělat, aniž by původního autora kontaktoval. Musí ale respektovat autorem nastavené podmínky a musí uvést původ díla včetně jeho názvu a označení autora.“⁹⁴ Licence Creative Commons lze rozeznat pomocí soustavy piktogramů (viz příloha č. 2) nebo dvojice písmen (BY, SA, NC, ND), které odkazují na předem dané licenční podmínky.

V rámci tohoto licenčního modelu si autor / vlastník majetkových práv vybere ze 7 možných druhů licencí, podle požadované ochrany:

1. Uvedte původ CC BY
2. Uvedte původ-Zachovejte licenci CC BY-SA

---

⁹³ GRUBER, Lukáš (2008) 'Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí' [online] 6.4.2018
<<https://ikaros.cz/licence-creative-commons-a-perspektiva-jejich-zavedeni-do-ceskeho-prostredi>>

⁹⁴ Výroční zpráva za rok 2016 [online] 6.4.2018
<<https://stateof.creativecommons.org/?lang=cs>>

3. Uvedte původ-Nezpracovávejte CC BY-ND
4. Uvedte původ-Neužívejte komerčně CC BY-NC
5. Uvedte původ-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci CC BY-NC-SA
6. Uvedte původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte CC BY-NC-ND
7. Autor se vzdá veškerých svých práv a z jeho díla se stane dílo volné, což není v českém prostředí vhodným úkonem - CC0

V České republice začal tento systém fungovat v roce 2009 a v roce 2016 bylo licencováno 1,2 miliardy děl.⁹⁵

4.3 Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)

Obchodní dohoda proti padělatelství mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, Novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými vzbudila velký ohlas.

Dohoda reaguje na narůstání mezinárodního obchodu s padělaným zbožím, které působí obavy, jelikož se často jedná o organizovanou trestnou činnost. Klade si za cíl bojovat proti šíření nelegálních kopií, padělků, záznamů hudebních děl a jiných chráněných obsahů. Velkou vlnu nevole vyvolávala ACTA již od samého počátku svým jednáním za „zavřenými dveřmi“⁹⁶. Tehdejší česká europoslankyně Zuzana Roithová navrhla prohlášení o zveřejnění více informací ohledně připravované smlouvy ACTA, které získalo u Parlamentu EU podporu a díky této aktivitě byla zveřejněna v dubnu roku 2010 její pracovní verze.⁹⁷ Zveřejnění informací veřejnosti vzbudilo v ČR velkou odezvu. Hnutí Anonymous hacklo webové stránky ministerstev, OSA a další důležité webové stránky. Ve světě se reagovalo například peticí vyhledávače Google, kterou podepsalo přes 7 milionů lidí nebo vypnutím anglické internetové Wikipedie na 24 hodin.⁹⁸ Posléze byla

---

⁹⁵ Výroční zpráva za rok 2016 [online] 6.4.2018
<<https://stateof.creativecommons.org/?lang=cs>>

⁹⁶ KASÍK, Pavel. *Protipirátská dohoda ACTA: od internetu vás neodpojí, ale prohlédají vám počítač*. [online] Technet.idnes.cz. 29.11.2010 [cit. 10.4.2018]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/protipiratska-dohoda-acta-od-internetu-vas-neodpoji-ale-prohledaji-vam-pocitac-195-/sw_internet.aspx?c=A101126_165023_sw_internet_pka

⁹⁷ KASÍK, Pavel. *Český úspěch v europarlamentu: smlouva proti padělkům nesmí být tajná*. [online] Technet.idnes.cz 10.9.2010 [cit. 10.4.2018]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/cesky-uspech-v-europarlamentu-smlouva-proti-padelkum-nesmi-byt-tajna-1kv-/sw_internet.aspx?c=A100910_142425_sw_internet_pka

⁹⁸ EUROSOP [online] 10.4.2018
<<https://www.euroskop.cz/8952/20248/clanek/cr-a-dalsi-zeme-eu-podepsaly-protipiratskou-smlouvu-acta/>>

smlouva přezkoumána Evropským inspektorem ochrany údajů, který jí nejvíce vytýkal dopady na základní práva jednotlivců, a to zejména právo na soukromí a ochranu základních svobod v článcích 7 a 8 Listiny základních práv EU.⁹⁹ Dalším kritickým bodem byla kontrola elektronických zařízení při přechodu hranic, zda neobsahují nelegálně stažený obsah, což opět omezovalo právo na soukromí a ochranou údajů. Roithová tvrdí, že: „Dohoda ACTA by měla potírat velké komerční padělatele, nikoliv středoškoláky s MP3 přehrávači se stáhnutou hudbou z internetu či batůžkáře s oblečením zakoupeným na tržišti.“¹⁰⁰ Tuto smlouvu nejdříve Česká republika podepsala, následně však vláda v čele s premiérem Nečasem ratifikaci zamítla.

Úvodní smysl smlouvy „řešit problém porušování práv k duševnímu vlastnictví, včetně porušování, k němuž dochází v digitálním prostředí, zejména pokud jde o autorská práva nebo práva s nimi související, způsobem, který vyvažuje práva a zájmy příslušných nositelů práv, poskytovatelů služeb a uživatelů“ tak zůstává nesplněn.

4.4 Návrh Směrnice COM (2016) 593 o autorském právu na jednotném digitálním trhu

Návrh Evropské komise propaguje moderní úpravu autorského zákona, která má splňovat tři požadavky:

1. Zajistit lepší přístup k širší nabídce obsahu šířeného po internetu i z jiných států
2. Zlepšit autorské právo pro potřeby výzkumu, vzdělávání a sociálního začleňování zdravotně postižených osob
3. Spravedlivější a udržitelný trh pro tvůrce a tisk

Klíčovou otázkou tématu této práce otevírá článek č. 13, který omezuje zodpovědnost ISP tzv. Bezpečný přístav (Safe Harbour). Tato směrnice zakládá povinnost ISP vytvořit určité dohody s nositeli práv, které by byly schopny identifikovat závadný obsah. Dle advokáta Roberta Nešpůrka je ovšem směrnice

---

⁹⁹ EIOÚ 10.4.2018

<https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/10-02-22_acta_cs.pdf>

¹⁰⁰ KASÍK, PAVEL (2010) 'Protipirátská dohoda ACTA: od internetu vás neodpojí, ale prohledají vám počítač'

<https://technet.idnes.cz/protipiratska-dohoda-acta-od-internetu-vas-neodpoji-ale-prohledaji-vam-pocitac-195-/sw_internet.aspx?c=A101126_165023_sw_internet_pka>

nejasná a neobsahuje konkrétní opatření.¹⁰¹ Odstavec 1 článku 13 říká: „Poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří ukládají velké množství děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti, přijmou ve spolupráci s nositeli práv opatření, která zajistí fungování dohod uzavřených s nositeli práv ohledně užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany nebo která zabrání tomu, aby byla prostřednictvím jejich služeb dostupná díla nebo jiný předmět ochrany, který nositelé práv na základě spolupráce s poskytovateli služeb identifikují. Tato opatření, například používání účinných technologií rozpoznávání obsahu, musí být vhodná a přiměřená.“¹⁰² Směrnice je v rozporu se Směrnicí č. 2000/31/ES a může zasahovat do Listiny práv a svobod EU, konkrétně do práv na svobodu projevu a informací a práv na ochranu dat. Ve skutečnosti by to znamenalo, že by každá hudební nahrávka musela být filtrována provozovatelem online služby, zda neobsahuje nelegální obsah. Za veškerý obsah by zodpovídal provozovatel, což by mohlo vést k nárustu poplatků za ISP. V současné době se Směrnice projednává a zůstává otázkou, jak dlouho vývoj potrvá až k implementaci do české legislativy.

---

¹⁰¹ NEŠPŮREK, Robert (2017) 'Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním trhu' [online] 12.4.2018
<<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/navrh-smernice-evropskeho-parlamentu-a-rady-o-autorskem-pravu-na-jednotnem-digitalnim-trhu>>

¹⁰² NULÍČEK, Michal (2017) 'Poskytovatelé informačních služeb v hledáčku Evropské komise' [online] 12.4.2018
<<http://www.bulletin-advokacie.cz/poskytovatele-sluzeb-informacni-spolecnosti-v-hledacku-evropske-komise>>

Závěr

Digitalizace s sebou přinesla mnoho nových nástrojů umožňujících přístup k hudbě. Jednoduchou dostupnost hudby oceňují hlavně uživatelé, ovšem vlastníků autorských práv a práv s nimi souvisejících způsobila značné obavy. Pirátská vynalézavost si v průběhu technologického pokroku vždy našla cestu k poznání nového systému a jejího následného „parazitního“ využívání. Zákony ochraňující autorská práva a práva s nimi související vznikají jako odpověď na aktuální situaci ve společnosti. Bohužel však legislativní proces je zdoluhavý, a tudíž zákony vznikají se značným zpožděním. Nové technologie se vyvinuly rychlostí, na kterou nebyla česká ani světová legislativa připravena. Rozvoji pirátství pomohlo anonymní prostředí internetu a dle slov ředitele MUSO Andyho Chatterlyho je v dnešní době pirátství více populární než kdy předtím.¹⁰³ K popularitě přispívá i technická vyspělost jednotlivých občanů. V roce 2017 bylo k internetu připojeno 8.7 milionů českých občanů.

Otázkou zůstává, jak přimět uživatele za hudbu platit a jakým způsobem postupovat, aby se nelegálnímu šíření hudby zabránilo. Z práce vyplývá, že spolu musí spolupracovat tři oblasti: legislativa, legální dostupnost hudby a dostatečná osvěta. Za nejslabší článek této spolupráce považuji osvětu a edukaci, která je dle mého názoru v českém prostředí nedostatečná. Jediným aktivním projektem je *Bud' toho součástí. Podporuj muziku!*, který funguje na dobrovolné bázi. Z výzkumu Kantar Media, který zmiňuji dříve v této práci, vyplývá, že 21% dotázaných by zanechalo nelegálního užití, kdyby bylo jasně vymezeno, co legální je a co není.¹⁰⁴ Bohužel v české legislativě však panuje nejednotnost názorů i mezi profesionálními právníky, natož pak mezi běžnými uživateli. Díky odhalení IP adres bylo zjištěno, že v mnoha případech poskytují nelegální hudbu paradoxně přímo zaměstnanci nahrávacích studií jako je Sony, Universal a další. K šíření chráněného obsahu pak dochází i z IP adres Evropského parlamentu. Dle mého názoru by bylo žádoucí prozkoumat a následně zabezpečit jádro hudebního průmyslu, odkud nahrávky vycházejí, protože ty pak způsobují největší škody.

---

¹⁰³ SILVA, Marsha. *Netflix and Spotify Aren't Reducing Piracy, Study Finds. 'Piracy Is Higher Than Ever...'* [online] *DigitalMusicNews.com* 22.3.2018 [cit. 21.4.2018]. Dostupné z: <https://www.digitalmusicnews.com/2018/03/22/music-piracy-spotify-netflix/>

¹⁰⁴ JACKSON, Mark. *Government Claims 7.8 Million UK Internet Users Make Illegal Downloads.* [online] *ispreview.com* 22.7.2015 [cit. 21.4.2018] Dostupné z: <https://www.ispreview.co.uk/index.php/2015/07/government-claims-7-8-million-uk-internet-users-make-illegal-downloads.html>

Díky internetu se šíří autorská díla rychleji a jsou dostupnější než kdy předtím. Společnost by neměla zapomínat, že proces transformace nápadu na hudební nahrávku stojí ohromné množství energie a financí. V dnešní době jsou čeští občané zaplavováni hudbou, která hraje téměř na všech veřejných místech. Mnohým ani nedochází, že tuto „všudypřítomnou“ hudbu někdo vymyslel, zkomponoval, nahrál a dále distribuoval, jelikož ji vnímají jako samozřejmost. A právě v tomto bodě spatřuji cestu, kudy by se dalo v budoucnu jít. Aby se žáci již na základních školách v rámci výuky seznámili se základními principy autorského práva a dokázali tak vnímat rozdíl mezi legálním a nelegálním přístupem k hudbě.

Prostor internetu zaplavil hudební průmysl a svou anonymitou podněcuje uživatele k chování, ke kterému by ve skutečném životě nedocházelo. I ve virtuálním prostředí bychom stále měli mít na paměti citát britského filozofa a ekonoma Johna Stuarta Milla *Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.*

Přílohy

Příloha č. 1

Legální služby poskytující hudbu v České republice

ALL SERVICES

DOWNLOAD SERVICES

SUBSCRIPTION SERVICES

ADVERTISING SUPPORTED SERVICES

CZECH REPUBLIC

ALL SERVICES

AMAZON
[Visit site >](#)

APPLE MUSIC
[Visit site >](#)

CLICKMUSIC
[Visit site >](#)

DEEZER
[Visit site >](#)

EMUSIC
[Visit site >](#)

GOOGLE PLAY
[Visit site >](#)

ITUNES
[Visit site >](#)

MUSICJET
[Visit site >](#)

O2 ACTIVE
[Visit site >](#)

SPOTIFY
[Visit site >](#)

SUPRAPHONLINE
[Visit site >](#)

TIDAL
[Visit site >](#)

T-MOBILE
[Visit site >](#)

VIVALA
[Visit site >](#)

VODAFONE
[Visit site >](#)

YOURADIO
[Visit site >](#)

YOUTUBE
[Visit site >](#)

Příloha č. 2

Typy licencí Creative Commons

Označení licence	Práva		Povinnosti			Název licence
BY						Uveďte autora
BY-SA						Uveďte autora – Zachovejte licenci
BY-ND						Uveďte autora – Nezasahujte do díla
BY-NC						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně
BY-NC-SA						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně – Zachovejte licenci
BY-NC-ND						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně – Nezasahujte do díla

Seznam použité literatury

Knihy:

BERNSTEIN, Jane A. Print culture and music in sixteenth-century Venice. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 0-19-514108-3. WITT, Stephen. How music got free: a story of obsession and invention. New York, New York: Penguin Books, 2016. ISBN 978-0-14-310934-1.

KNAP, K.: Autorské právo. Praha: Orbis 1960

JIROVSKÝ, Václav. Kybernetická kriminalita: nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1561-2.

JOHNS, Adrian. Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9.

MOSER, David J. a Cheryl. SLAY. Music copyright law. Boston, Mass.: Course Technology, Cengage Learning, c2012.

Internetové články a dokumenty:

Advokáti Jelínek. *Autorská díla na internetu - nahrávání a stahování*. [on-line] Advokatijelinek.cz. [cit. 5.4.2018]

Akademický slovník cizích slov [on-line] [cit. 17.2.2018]

CÍSAŘOVÁ, Zuzana. *Průlomové rozhodnutí Soudního dvora ACI Adam C-435/12 o kopírování z nelegálních zdrojů*. [online] 2014 [cit. 5.4.2018]

ČERVINKA, J. (2014) Dokument

Česká protipirátská unie. *Co je to pirátství* [online] 2018 [cit. 16.2.2018]

GRUBER, Lukáš (2008) 'Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí' [online] 6.4.2018

HOVORKA, Michael. *10 tisíc podnikatelů dostane pod stromeček dopis s varováním od BSA*. [online] Podnikatel.cz. 28.11.2016 [cit. 7.4.2018]. ČNS IFPI. *Činnost ČNS IFPI*. [online] [cit. 7.4.2018]

JACKSON, Mark. *Government Claims 7.8 Million UK Internet Users Make Illegal Downloads*. [online] ispreview.com 22.7.2015 [cit. 21.4.2018]

KASÍK, Pavel. *Český úspěch v europarlamentu: smlouva proti padělkům nesmí být tajná*. [online] Technet.idnes.cz 10.9.2010 [cit. 10.4.2018]

KASÍK, Pavel „Knihtisk - začátek informační revoluce“ [online] technet.idnes.cz 17.2.2007 [cit. 17.2.2018]

KASÍK, Pavel. *Protipirátská dohoda ACTA: od internetu vás neodpojí, ale prohlédají vám počítač*. [online] Technet.idnes.cz. 29.11.2010 [cit. 10.4.2018]

KARGER, Tomáš. Internetové pirátství: struktura pozic v České republice. Mediální studia. [on-line] 2016 [cit. 18.2.2018]

KLESLA, Jan. *Na web Ulož.to míří vlna žalob. Pirátské stahování ale v Česku přežije.* [online] 2014 [cit. 6.4.2018]

LOBOTKA, Andrej *Trestněpravní odpovědnost za pořízení rozmnoženiny autorského díla pro osobní potřebu z nelegálního zdroje* [online] Davidzahumensky.cz [cit. 5.4.2018]

MENTOR. *The Conscience of a Hacker.* [online] phrack.org. 1986 [cit. 19.2.2018].

NEŠPŮREK, Robert (2017) 'Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním trhu' [online] 12.4.2018

NULÍČEK, Michal (2017) 'Poskytovatelé informačních služeb v hledáčku Evropské komise' [online] 12.4.2018

PILNÝ, Martin. *Zrození a vzestup formátu MP3.* [on-line] Technet.idnes.cz 27.11.2013 [cit. 18.2.2018]

SILVA, Marsha. *Netflix and Spotify Aren't Reducing Piracy, Study Finds. 'Piracy Is Higher Than Ever...'* [online] DigitalMusicNews.com 22.3.2018 [cit. 21.4.2018].

VAŠÍČEK, E.P. (2015) 'Varovný systém HADOPI zveřejnil po 5 letech existence své interní statistiky' [online] 9.4.2018

VYLETAL, Martin (2014) 'Je stahování pirátského obsahu z webu legální?' [online] 6.4.2018

Směrnice, zákony, listiny, soudní vyjádření:

Final report. Online Content study for Ofcom. Listopad 2015

Listina základních práv EU

Směrnice 2006/116/EHS

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

Vyjádření Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 234/2009 [online] 2009 [cit. 6.4.2018]

Zákon č.121/2000

Zákon č.484/1964

Zákon č.89/2012

Zákon č.250/2016

Výroční zprávy, zprávy o činnosti, stanovy:

Bulletin d'information trimestriel - Mars 2018 [online] 13.4.2018

Piracy Report 2000 IFPI 2000

Stanovy OSA

Tisková zpráva Evropské komise. *Bezpečnostní unie: Komise zvyšuje úsilí v boji proti nezákonnému obsahu na internetu.*

Zpráva o činnosti ČNS IFPI pro valnou hromadu společnosti INTERGRAM. Zpráva Asociace producentů v audiovizí pro valnou hromadu společnosti INTERGRAM

Zpráva o činnosti IFPI 2017